

Joi, 7 mai 2009

57. constată faptul că Tratatul de la Lisabona va avea și un impact financiar, deși limitat, ca urmare a noilor competențe specifice atribuite Uniunii; se declară dispus să analizeze, la momentul oportun, consecințele concrete care decurg din exercitarea acestor noi competențe; consideră că punerea în practică a acestora, în ansamblul lor, nu se va face cu siguranță imediat după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, ci treptat, pe măsură ce propunerile legislative aferente vor fi elaborate; consideră, cu toate acestea, că finanțarea acestora nu trebuie să aibă loc în detrimentul finanțării activităților actuale ale Uniunii;

Coordonarea cu bugetele naționale

58. dorește să invite parlamentele naționale să participe, în fiecare an, la o dezbatere comună și publică privind orientările politicilor bugetare naționale și comunitare, înainte de examinarea proiectelor de buget respective, pentru a introduce de la început un cadru comun de reflecție pentru coordonarea politicilor naționale ale statelor membre, ținând seama de contribuția comunitară;

59. observă că decizia privind repartizarea cheltuielilor din bugetul UE în lumina obiectivelor principale ale Uniunii ar putea fi clarificată în mod util prin intermediul informațiilor obținute prin publicarea anuală, de către fiecare stat membru, a creditelor bugetare naționale și, eventual, regionale, care contribuie la realizarea acestor obiective;

*

* *

60. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și parlamentelor statelor membre.

Situația din Republica Moldova

P6_TA(2009)0384

Rezoluția Parlamentului European din 7 mai 2009 referitoare la situația din Republica Moldova

(2010/C 212 E/10)

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind Republica Moldova, în special rezoluția din 24 februarie 2005 privind alegerile parlamentare în Moldova ⁽¹⁾, precum și rezoluțiile privind Politica europeană de vecinătate (PEV) și cooperarea regională la Marea Neagră,
- având în vedere declarația finală și recomandările reuniunii Comisiei parlamentare de cooperare UE-Republica Moldova din 22-23 octombrie 2008,
- având în vedere Documentul strategic al Comisiei Europene pentru 2004, inclusiv raportul de țară pentru Republica Moldova,
- având în vedere Acordul de parteneriat și cooperare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, semnat la 28 noiembrie 1994 și care a intrat în vigoare la 1 iulie 1998,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 decembrie 2008 privind parteneriatul estic (COM(2008)0823),

⁽¹⁾ JO C 304 E, 1.12.2005, p. 398.

Joi, 7 mai 2009

- având în vedere ajutorul oferit de Uniunea Europeană Republicii Moldova în cadrul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP), inclusiv ajutorul pentru proiectul intitulat „Sprijin electoral pentru Republica Moldova”, care a oferit asistență financiară pentru desfășurarea de alegeri libere și corecte în Republica Moldova,
  - având în vedere Planul de acțiune UE- Republica Moldova din cadrul PEV, adoptat la cea de a șaptea reuniune a Consiliului de cooperare EU - Moldova, la 22 februarie 2005, precum și rapoartele de progrese anuale privind Republica Moldova,
  - având în vedere acordul de facilitare a eliberării vizelor dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, semnat în 2007,
  - având în vedere raportul privind rezultatele și concluziile preliminare ale misiunii internaționale de observare a alegerilor (MIOA) pentru alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009 din Republica Moldova și raportul post-electoral redactat de Biroul pentru instituții democratice și drepturile omului al OSCE (OSCE/BIDDO) referitor la perioada 6-17 aprilie 2009,
  - având în vedere declarația comună din 9 aprilie 2009 a miniștrilor afacerilor externe din Franța, Cehia și Suedia privind situația din Republica Moldova,
  - având în vedere declarațiile Președinției UE din 7 și 8 aprilie 2009 privind situația din Republica Moldova,
  - având în vedere Concluziile Consiliului Afaceri generale și relații externe din 27-28 aprilie 2009, precum și schimbul de opinii asupra acestei chestiuni cu Președinția UE, care a avut loc la reuniunea Comisiei pentru afaceri externe a Parlamentului din 28 aprilie 2009,
  - având în vedere declarațiile din 7 și 11 aprilie 2009 ale lui Javier Solana, Înalțul Reprezentant al UE pentru PESC, privind situația din Republica Moldova,
  - având în vedere declarațiile din 6,7 și 11 aprilie 2009 ale Benitei Ferrero-Waldner, Comisar pentru relații externe, privind situația din Republica Moldova,
  - având în vedere declarația din 12 aprilie 2009 a Echipei de țară a ONU în Republica Moldova,
  - având în vedere Rezoluția nr. 1280 a Consiliului Europei din 24 aprilie 2002,
  - având în vedere Memorandumul privind Moldova al organizației Amnesty International din 17 aprilie 2009, referitor la situația din Republica Moldova din cursul și de după evenimentele din 7 aprilie 2009,
  - având în vedere raportul delegației ad hoc a Parlamentului în Republica Moldova, a cărei vizită a avut loc între 26 și 29 aprilie 2009,
  - având în vedere articolul 103 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât PEV și parteneriatul estic, care urmează să fie lansat în curând, recunosc aspirațiile europene ale Republicii Moldova și importanța acesteia ca țară având profunde legături istorice, culturale și economice cu statele membre ale Uniunii Europene;
- B. întrucât planul de acțiune UE-Moldova elaborat în cadrul PEV vizează încurajarea reformelor politice și instituționale în Republica Moldova, inclusiv în domeniul democrației și al drepturilor omului, al statului de drept, al independenței sistemului de justiție și al libertății presei, precum și în ceea ce privește relațiile de bună vecinătate;

Joi, 7 mai 2009

- C. întrucât s-a stabilit ca în iunie 2009 să se lanseze negocierile privind noul acord dintre Republica Moldova și UE cu ocazia Consiliului de cooperare UE-Moldova;
- D. întrucât Republica Moldova este membru al Consiliului Europei și al OSCE, angajându-se astfel să promoveze în mod veritabil democrația și să respecte drepturile omului, inclusiv în ceea ce privește prevenirea și combaterea torturii, a relelor tratamente și a altor tratamente inumane și degradante;
- E. întrucât alegerile parlamentare au avut loc în Republica Moldova la 5 aprilie 2009 și întrucât acestea au fost monitorizate de o misiune internațională de observare a alegerilor compusă din reprezentanți ai OSCE/BIDD0 și ai Parlamentului European, Adunării Parlamentare OSCE și ai Adunării Parlamentare a Consiliului Europei;
- F. întrucât în timpul perioadei pre-electorale au fost exprimate îngrijorări serioase cu privire la controlul exercitat de către guvern asupra mass-mediei publice, la intimidarea și hărțuirea liderilor opoziției, precum și a mass-mediei private, dar și la utilizarea necorespunzătoare a resurselor administrative în avantajul partidului de guvernământ;
- G. întrucât între 500 000 și 1 milion de cetățeni moldoveni trăiesc în afara granițelor și întrucât mai multe apeluri semnate de un număr mare de ONG-uri și asociații din diaspora moldoveană, inclusiv un apel lansat în februarie 2009 către Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului moldovean și Primul-ministru al Moldovei referitor la privarea de dreptul la vot al cetățenilor moldoveni ce trăiesc în afara țării, au fost adresate autorităților moldovene anterior alegerilor din 5 aprilie 2009 și ignorate de către acestea; întrucât numărul alegătorilor moldoveni din afara Republicii Moldova a fost foarte mic (22 000);
- H. întrucât autoritățile de facto ale regiunii separatiste Transnistria au împiedicat participarea la alegeri a unui număr mare de cetățeni din Moldova;
- I. întrucât MIOA a conchis, în cuprinsul constatărilor sale preliminare, că alegerile au respectat un mare număr de norme și angajamente internaționale, dar că asigurarea unui proces electoral lipsit de ingerințe administrative nedorite și ridicare a gradului de încredere a publicului necesită îmbunătățiri suplimentare;
- J. întrucât partidele din opoziție și grupul cunoscut sub numele de Coaliția 2009 s-au plâns cu privire la numeroasele neregularități înregistrate în timpul alegerilor din 5 aprilie 2009 în pregătirea listelor de alegători și a listelor suplimentare, precum și în numărarea și înregistrarea voturilor;
- K. întrucât, în urma unei renumărări, rezultatele finale ale alegerilor au fost publicate de Comisia Electorală Centrală la 21 aprilie 2009 și validate de Curtea Constituțională la 22 aprilie 2009;
- L. întrucât evenimentele ce au survenit alegerilor au fost caracterizate de violențe și de semnificativa campanie de intimidare și violență a guvernului moldovean, punând astfel sub semnul întrebării angajamentul autorităților moldovene în favoarea valorilor democratice și a drepturilor omului, precum și însăși existența încrederii publice în aceste autorități;
- M. întrucât protestele pașnice au fost determinate de îndoielile cu privire la corectitudinea alegerilor și de neîncrederea în instituțiile publice, inclusiv în cele care au administrat procesul electoral, și întrucât acte regretabile de violență au fost exploatate de către autorități pentru a intimida societatea civilă, prin reacția violentă și disproporționată, și pentru a limita și mai mult drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor moldoveni, aflate și așa într-o stare fragilă;
- N. întrucât este acceptat faptul că cel puțin 310 persoane au fost arestate și reținute, dintre care unele se află încă sub arest și întrucât, în timpul arestului, mai multe persoane au fost supuse unor rele tratamente sistematice în cadrul secțiilor de poliție într-o măsură ce poate fi considerată drept tortură;

Joi, 7 mai 2009

- O. întrucât arestările fără mandat și bătăile administrate civililor de către membri neidentificați ai forțelor de ordine nu au părut a fi îndreptate către calmarea situației ci au constituit mai degrabă acte deliberate de represiune;
- P. întrucât au fost comise abuzuri grave ale drepturilor omului de către autoritățile moldovene și întrucât continuă hărțuirea nejustificată a reprezentanților societății civile și a protestatarilor, având loc în continuare nerespectarea statului de drept și a convențiilor europene relevante la care Republica Moldova este parte;
- Q. întrucât guvernul moldovean a acuzat România de implicare în demonstrațiile post-electorale și a expulzat ambasadorul român; întrucât guvernul moldovean a reintrodus, de asemenea, obligativitatea vizelor în cazul cetățenilor acestui stat membru al UE;
- R. întrucât trebuie subliniat că nu a apărut niciun indiciu sau dovadă serioasă pe baza căreia vreunul dintre statele membre ale UE să poată fi acuzat că ar fi responsabil pentru evenimentele violente din ultimele săptămâni;
- S. întrucât un parteneriat veritabil și echilibrat nu poate fi dezvoltat decât pe baza unor valori comune cu privire, în special, la asigurarea democrației, a statului de drept și a respectării drepturilor omului și a libertăților civile;
- T. întrucât Uniunea Europeană urmărește să instituie, prin programul său de parteneriat estic, o mai mare stabilitate, o mai bună guvernare și dezvoltare economică a Republicii Moldova și a celorlalte țări de la frontiera sa răsăriteană,
1. subliniază importanța unei relații mai apropiate între UE și Republica Moldova și confirmă necesitatea de a colabora în vederea ridicării gradului de stabilitate, securitate și prosperitate pe continentul european și a prevenirii apariției unor noi linii de demarcație;
  2. reafirmă angajamentul său de a continua un dialog de substanță și orientat către rezultate cu Republica Moldova, dar acordă o mare importanță introducerii unor dispoziții ferme privind statul de drept și respectarea drepturilor omului, subliniind totodată că o consolidare continuă a relațiilor, inclusiv prin încheierea unui nou acord îmbunătățit, ar trebui să fie condiționată de un angajament real și evident al autorităților moldovene în favoarea democrației și a drepturilor omului;
  3. subliniază că deplina conformitate cu normele democratice internaționale înainte, în cursul și după desfășurarea procesului electoral este de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană;
  4. condamnă cu fermitate campania amplă de hărțuiri, gravele încălcări ale drepturilor omului și toate celelalte acțiuni ilegale ale guvernului moldovean în perioada de după alegerile parlamentare;
  5. îndeamnă autoritățile moldovene să înceteze de îndată orice arestări ilegale și să conducă țara în conformitate cu angajamentele și obligațiile internaționale asumate, în ceea ce privește democrația, statul de drept și drepturile omului;
  6. se declară profund îngrijorat de arestările ilegale și arbitrare și de numeroasele încălcări ale drepturilor omului ale persoanelor arestate, îndeosebi în ceea ce privește dreptul la viață, dreptul de a nu fi supus abuzului fizic, torturii, tratamentelor inumane, degradante sau punitive, dreptul la libertate și la securitate, dreptul la justiție și dreptul la libertatea de adunare, de asociere și la liberă exprimare, precum și de faptul că aceste abuzuri continuă;

Joi, 7 mai 2009

7. subliniază că trebuie instituit un dialog național, cu participarea guvernului și a partidelor de opoziție, în cadrul unui efort susținut de ameliorare semnificativă a procedurilor democratice și a funcționării instituțiilor democratice din Republica Moldova și să soluționeze fără întârziere deficiențele semnalate în constatările MIOA;
8. subliniază totodată că tensiunile interne existente în Republica Moldova sunt foarte mari și, prin urmare, consideră cu fermitate că este necesară crearea urgentă a unei comisii independente de investigare, cu participarea UE, a Comitetului pentru prevenirea torturii a Consiliului Europei și a unor experți independenți, care să asigure un proces transparent și imparțial de investigare;
9. insistă ca toți cei ce s-au făcut răspunzători de brutalitate și violențe îndreptate împotriva persoanelor reținute să fie aduși în fața justiției; insistă, de asemenea, ca constatările comisiei de anchetă să conducă la o reformă veritabilă a sistemului judiciar și a forțelor de poliție din Republica Moldova;
10. solicită lansarea unei investigații speciale în cazurile persoanelor decedate în timpul evenimentelor ce au urmat alegerilor, precum și în cazul tuturor acuzațiilor de viol sau rele tratamente în timpul detenției, și a arestărilor operate pe criterii politice, cum ar fi arestarea lui Anatol Mătășaru și a lui Gabriel Stati;
11. condamnă campania de hărțuire lansată de autoritățile moldovene împotriva jurnaliștilor, a reprezentanților societății civile și ai partidelor din opoziție, îndeosebi arestarea și expulzarea jurnaliștilor, întreruperea accesului la pagini de internet și la posturi de televiziune, emiterea de mesaje propagandistice pe posturile publice și blocarea accesului la mass-media publice al reprezentanților opoziției; consideră că aceste acțiuni sunt menite să izoleze Republica Moldova de controlul public și al presei interne și internaționale; regretă și condamnă continuarea acestei cenzuri prin intermediul scrisorilor trimise de Ministerul pentru afaceri interne și de Ministerul de Justiție către ONG-uri, partide politice și mass-media;
12. deplânge ferm decizia autorităților moldovene de extrădare a ambasadorului român și de introducere a obligativității vizelor pentru cetățenii acestui stat membru al Uniunii Europene; insistă asupra faptului că discriminarea cetățenilor UE pe baza originii lor naționale nu este acceptabilă și solicită autorităților moldovene reinstituirea regimului lipsit de vize pentru cetățenii români;
13. îndeamnă, totodată, insistent Consiliul și Comisia să revizuiască sistemul de vize al UE pentru Republica Moldova, în vederea relaxării condițiilor regimului de acordare a vizelor cetățenilor moldoveni, îndeosebi a condițiilor financiare, iar călătoriile regulate să se poată desfășura în condiții mai bune; își exprimă însă speranța că cetățenii moldoveni nu vor profita de un sistem de călătorie și de acordare a vizelor mai bun pentru a începe un exod în masă, ci vor fi încurajați să contribuie activ la dezvoltarea în continuare a țării lor natale;
14. observă că acuzațiile conform cărora un stat membru al UE ar fi fost implicat în evenimentele ce au avut loc par nefondate și nu au fost dezbătute sau reluate în reuniunile Delegației ad-hoc în Republica Moldova;
15. solicită dovezi clare și substanțiale în sprijinul oricăror acuzații lansate de guvernul moldovean cu privire la presupusele acțiuni criminale ale protestatarilor și implicarea unor guverne străine;
16. ia act de declarațiile autorităților moldovene cu privire la deschiderea unui dosar penal privind „încercarea de subminare a autorității statului la 7 aprilie 2009” și solicită ca această investigație să fie condusă de manieră transparentă și să elucideze toate acuzațiile făcute de autoritățile moldovene cu privire la o posibilă participare a uneia sau mai multor țări terțe în aceste evenimente;
17. deși condamnă toate actele de violență și vandalism, consideră drept inacceptabilă prezentarea tuturor protestelor ca fiind acte criminale și drept un „complot anticonstituțional”; consideră că protestele pașnice au fost determinate îndeosebi de îndoelile cu privire la corectitudinea alegerilor, de neîncrederea în instituțiile publice și de insatisfacția cu privire la situația socială și economică din Republica Moldova;

Joi, 7 mai 2009

18. consideră că singura cale pentru a depăși actuala situație din Republica Moldova o reprezintă un dialog constructiv cu partidele din opoziție, cu societatea civilă și cu reprezentanții organizațiilor internaționale;
19. subliniază faptul că orice noi alegeri necesită un consens între opoziție și guvern privind îmbunătățiri concrete ale procesului electoral;
20. reafirmă importanța independenței sistemului judiciar și a mass-mediei și solicită luarea de măsuri suplimentare pentru a garanta independența editorială a tuturor serviciilor media, inclusiv a Radio-televiziunii Moldova și încetarea oricărei intimidări a canalului ProTV și a oricăror amenințări în ceea ce privește prelungirea licenței acestuia, precum și a îmbunătățirii considerabile a legii electorale moldovene drept elemente esențiale pentru viitoarele procese electorale și pentru consolidarea democrației în Republica Moldova;
21. deplânge faptul că guvernul moldovean nu a făcut nici un efort pentru a facilita votul cetățenilor moldoveni care trăiesc în străinătate, în concordanță cu sugestiile Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei; solicită autorităților moldovene să adopte măsurile necesare pentru ca aceste deziderate să fie îndeplinite în timp util;
22. subliniază discrepanțele importante dintre raportul preliminar al OSCE/BIDDO privind desfășurarea alegerilor și afirmațiile formulate de un număr important de ONG-uri din Republica Moldova referitoare la numeroasele nereguli; subliniază faptul că trebuie să se țină seama de astfel de discrepanțe în cadrul revizuirii viitoare a activităților OSCE/BIDDO de observare a alegerilor și a contribuției UE la MIOA;
23. consideră că, în vederea menținerii credibilității sale în fața cetățenilor moldoveni, UE ar trebui să fie implicată de manieră activă, profundă și amplă în gestionarea actualii situații; solicită Consiliului să ia în considerare posibilitatea trimiterii unei misiuni de sprijinire a statului de drept în Republica Moldova, pentru a acorda asistență autorităților însărcinate cu aplicarea legii în procesul acestora de reformare, în special în domeniile poliției și justiției;
24. subliniază că Consiliul, Comisia și statele membre fac uz pe deplin de PEV și, în special, de noul program de parteneriat estic, pentru a institui o mai mare stabilitate, o mai bună guvernare și a asigura o dezvoltare economică echilibrată în Republica Moldova și în celelalte țări de la frontiera răsăriteană a Uniunii;
25. invită Comisia să garanteze că finanțarea UE de care beneficiază Republica Moldova în domeniul drepturilor omului și al libertăților fundamentale are o rază mai largă de acțiune, în special prin utilizarea deplină a instrumentului european pentru democrație și drepturile omului și a dispozițiilor I EVP; solicită Comisiei să prezinte un raport detaliat Parlamentului European cu privire la utilizarea tuturor fondurilor UE în Republica Moldova, cu un accent special pe fondurile alocate bunei guvernări și dezvoltării democratice;
26. solicită Consiliului și Comisiei să consolideze misiunea Reprezentantului special al UE în Republica Moldova, atât în ceea ce privește sfera sa de activitate, cât și mijloacele;
27. își reafirmă sprijinul pentru integritatea teritorială a Republicii Moldova și subliniază că este necesar ca UE să aibă un rol mai puternic în găsirea unei soluții la problema reprezentată de Transnistria;
28. subliniază încă o dată că Uniunea Europeană trebuie să facă tot ceea ce îi stă în putință pentru a oferi poporului moldovean un viitor cu adevărat european; îndeamnă insistent toate forțele politice din Republica Moldova și partenerii Moldovei să nu profite de actuala stare de instabilitate pentru a abate Moldova de pe drumul său către Europa;
29. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Adunărilor Parlamentare ale Consiliului Europei și OSCE și Guvernului și Parlamentului Republicii Moldova.
-